

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

45. An reservatio casuum comprehendat peccata commissæ ante ejus reservationem? Et quid, si cum reservatione casuum Superior imponat censuram, & cum censura reservationem? Et docetur, quo cessante ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

causibus Bullae Cœnae incurrantur in casu, quo quis absoluitur à casu, de quo dubitat eum contineri in ipsa Bulla? Respondetur videri non incurrere, attento Decreto moderatorio posteriori eiusdem Clementis ad eundem effectum edito. Ita viri Docti à me consulti, & constat ex eo, quod casus reservatus in dubio non est reservatus, nisi iure positivo aliter statuatur in posteriori autem Decreto Clementis VIII. te lati super absolutionem reservatorum, nulla fit mentio de casibus Bullae Cœnae dubiis, sicuti fiebat in priori Decreto; quod proinde dicendum est mortuorum fuisse etiam quoad praefatos casus dubios dictae Bullae. Ita ille, Et post illum notissime idem sentit Carolus de Baucio in Miscellaneis casuum conscientiae, tom. 2. opuscul. 2. quæst. 138. ubi docet, quod licet sit cautum in iure quod casus dubij in Bulla Cœnae Domini non possint absolvi, vt patet ex sacra Congregatione Episcoporum, & regulatum de mente Clementis VIII. quando reuocantur casus reservati ab ordinario loci Regularibus, & aliis privilegiatis; tamen idem Decretum de mandato eiusdem Clementis VIII. fuit moderatum, & declaratum, videlicet sub eiusdem prohibitione illos tantum comprehendi casus, qui in Bulla Cœnae Domini legi consueverunt continentur, &c. & non facit mentionem quando casus est dubius, sicut in primo Decreto clare prohibuit, vt casus dubij contenti in Bulla Cœnae non absoluantur: ergo moderatio primi Decreti fuit deducta res ad terminos iuris communis, quod ius secundum probabilem Doctorum sententiam, ait quod casus reservatus dubius, non censendus est reservatus; licet alij Doctores oppositum sentiant. Quod fuit moderatum primum Decretum quoad casus dubios in Cœna Domini ultra rationem: idem sentit ad modum R. Pater Vincentius Campanilis Societatis Iesu præditus bonitate, ac doctrina. Hæc Baucius loco citato.

RESOL. XLIV.

An reservatio casuum includat peccata præterita? Et quid si censura super his imponatur? Pro quibus aliqua advertuntur contingentia in supra dictis casibus? Ex part. 8. tract. 7. & Miscell. Ref. 70.

S. 1. R. Espondeo affirmatiuè; igitur dum Prælati casus aliquos reservat, censetur comprehendere non solum postea committendos, sed etiam antea commissos: vt notant Floronus de casibus reservatis, cap. 3. numer. 17. Naldus in summa verb. casus, num. 7. Bordonus resolut. 78. quæst. 24. Nisi tamen oppositum explicet, loquendo solum de peccatis postea committendis. Et nisi censuram imponat, & cum censura reservationem: quia censuram non nisi ad peccata committenda referre potest, & ita intelligitur etiam reservationem referre. Aut nisi demum qui ante promulgationem edicti confessus iam ritè & validè fuisse, ac per obliuionem aut iusta de causa peccata illa prætermisisset, quia tunc liberè postet de iis confiteri & absolvi. Aut etiam nisi iam confessionem incepisset, quia tunc pariter liberè eam postet proficui, & de omnibus simul peccatis absolvi. Ita aduertit Bordonus quæst. 25. & 26.

RESOL. XLV.

An reservatio casuum comprehendat peccata commissiua aut eius reservationem? Tom. I.

Et quid si cum reservatione casuum Superior imponat censuram, & cum censura reservationem? Et docetur, quod cessante causa legis, & causa finali cessat etiam lex, & hoc habet locum in legibus, & statutis. Et aduertitur, quod ignorantes reservationem adhuc illi subiiciuntur? Ex part. 10. tract. 15. & Misc. 5. Ref. 39.

S. 1. N. Egatiuè respondet Pasqualigus in 99. can. cen. 2. quæst. 166. num. 2. lex enim non plus extenditur, quam se extendat finis, & ratio ipsius ob quam proximè Legislator mouetur. Et proinde cessante ratione legis, & causa finali, cessat etiam lex, l. in omni ff. de adoptionib. & l. quod dicitur, ff. de pactis, & l. adigere, §. quamuis, ff. de iure patron. & c. Et si Christus, de iureiur. Quod habere locum etiam in legibus, & statutis, notant Petr. Anchar. consil. 48. n. 4. Dynus consil. 6. num. 2. vers. Præterea, Angel. consil. 86. Ludou. Rodolphin. lib. 2. Variar. quæst. 35. n. 10. Et ratio est: quia cum finis moueat Legislatorem ad condendam legem, intentio ipsius, vt pote directa ad finem, non plus se extendit ad illam materiam, in qua non reperitur finis: cum autem lex non obliget nisi secundum mensuram intentionis Legislatoris, non obligat circa eam materiam, in qua non reperitur finis. Cum ergo finis reservationis absolutionis non habeat locum in peccatis commissis ante reservationem, non obligabit quoad ipsa.

2. Rursus cum reservatio quoad dispositionem imiteur legem; & lex de nouo aliquid disponens non trahatur ea præterita, sed solum ad futura, l. leges, C. de legib. & cap. Cognoscere, & cap. fin de consuet. sequitur quod ea, quæ habent causam de præterito, non debeant iudicari secundum legem nouam, sed solum secundum ius antiquum. Et proinde de Rota decis. 818. num. 2. p. 3. diuers. dixit Legem subsequentem non extendi ad præsentia, quæ sunt connexa cum præteritis: ergo nec etiam reservatio extenditur ad absolutionem de præsentibus quoad peccata de præterito, quæ commissa sunt ante reservationem.

3. Sed hæc opinio est contra praxim Confessoriorum, & contra communioem sententiam Doctorum; & ita præter Floronum, Vgolinum, Naldum, & Bordonum quos citauit in part. 8. tract. 7. resolut. 70. Tenet iterum hoc Bordonus in Miscell. decis. 492. quibus adde me citato Pellizzarium in Man. Regul. tom. 1. tract. 6. cap. 2. sect. 2. num. 126. nisi cum reservatione casuum Superior imponat censuram, & cum censura reservationem. Ad rationes verò Pasqualigi respondet Bordonus dicta decis. 492. dicit enim verum esse quod lex non plus se extendit, quam faciat finis, à quo Legislator mouetur ad legem condendam, consequenter, quando condit legem reservationis à prædicto fine obuiandi peccatis mouetur: quoniam autem obuiatio non specificatur ab hoc, vel illo peccato in specie, sed in genere non spectatis commissis vel committendis; idè sub eadem reservatione comprehendit vtrumque genus peccati; licet enim obuiatio habeat pro obiecto peccatum futurum, nihilominus extenditur etiam ad præteritum; in quantum penitens reddendo se difficilem & incommodum ad inueniendum Penitentiarium, vel Superiorem pro absolutione à reservatis, retrahitur à futuris culpis, consequenter peccatum iam commissum inuoluit motuum quod inducit Legislatorem ad reservationem. Deinde finis reservationis non tantum est obuiare peccatis futuris, sed etiam vt per eorum absolutionem faciendam tantum ab Episcopis, vel ab

Sup. hac doctrina in to. 6. tr. 1. Refol. 70. & in aliis multis eius annot.

*Que hic est Ref. antecedens. & in alio versibus primæ not. Super hanc censuram in Ref. annot. præterita ante medium.

eis specialiter deputatis, occurratur prudentius cum meliori medicina atrocioribus peccatis: ut enim dicitur *sess. 14. cap. 7.* reservatio fit, ut atrociora quædam & grauiora crimina, non à quibusvis, sed à summis duntaxat Sacerdotibus absoluerentur. Nam melius consilium & aptior medicina conferri potest ab Episcopis, & ab eisdem deputatis, quam à singulis Confessariis indifferenter, sed consilium & medicina omnibus peccatis indifferenter est applicabilis: ergo reservatio ad hunc finem facta comprehendit peccata, tam futura, quam præterita. Præterea Legislator potest peccata etiam commissa ante promulgationem nondum remissa per absolutionem sibi expressè reservare, ut omnes debent concedere: ergo in reservatione non est necessarium ut Legislator moueatur à sola obuiatione, sed aliunde etiam moueri potest, nempe ut melius agatur cum peccatore per prælatum, aut Pœnitentiarium prudentiorem. Vide etiam responsiones ad alia argumenta Pœnitentiarium. Vide etiam responsiones ad alia argumenta Pœnitentiarium. Vide etiam responsiones ad alia argumenta Pœnitentiarium.

* Sup. hoc supra in Ref. 38 & 39 & in aliis §. caru notationum primarum,

4. * Et quidem sicut ignorantes reservationes, adhuc illis subiciuntur ut docet Mazuchellus, de *casib. refer. disputat. 1. quæst. 4. n. 16.* Lupus, *part. 1. dist. 4. articl. 2. difficult. 1.* Floronus *part. 1. cap. 3. num. 14.* Auersa, *quæst. 17. de pœnit. sect. 5. §. Satis tamen:* ergo sicut non sunt excusandi à reservatione propter ignorantiam, ita neque propter tempus antecedens promulgationem reservationis idè ignorantes. Quare peccata commissa ante reservationem iudicanda sunt, non secundum legem quæ vigeat tempore delicti, sed per nouam legem, quæ est in obseruantia tempore absolutionis: nam Confessarius debet inspicere, obseruare legem quæ illi prohibet absolutionem à talibus peccatis, ita quod omnia, & sola peccata quatenus commissa, cadunt sub iudice absoluenda, provt iam commissa sunt, & non committenda.

RESOL. XLVI.

An in casibus reservatis, & excommunicationibus datur paruitas materiæ? Ex part. 5. tr. 5. Ref. 46.

Sup. hoc ex doctrina Ref. 2. not. seq. per tota, signatur in §. vi.

§. 1. Respondeo affirmatiuè, quia modicitas rei quemadmodum excusat à mortali, ita etiam excusabit à reservatione, v.g. modicitas rei subtractæ in Ecclesia quemadmodum excusat à peccato mortali sacrilegij, ita quoque à reservatione; imò licet subtractor huiusmodi habuisset intentionem plura furripendi, quamvis eo casu mortaliter peccaret; ex *c. 6. finali. 14. quæst. 6.* tamen sacrilegium illud non esset reservatum, quippe requiritur quod peccatum mortale reservatum, sit tale ex quantitate operis externi, non ex relatione ad intentionem tantum, quia in modico non præsumitur dolus, & propterea pro eo non statuitur pœna, arg. *cap. & si quæstiones, Extrauag. de simonia,* & ita sentit Henriquez de *Pœn. sacr. lib. 3. c. 14. §. 6.* Item si paucis alloquaris Monialem, vel transiens illam salutes, aut salutandi respondeas, siue de statu eius ipsam interroges, siue interrogatus respondeas, non incidis in excommunicationem propterea latam. Iacob. de *Graff. decis. lib. 4. cap. 8. n. 5.* & per consequens talis allocutio non erit casus reservatus. Et hæc omnia docet etiam Finellius de *cas. referu. cap. 5. nu. 8.* cui adde Bellocchium in *praxi Theolog. moral. part. 2. q. 9. n. 136.*

* Sup. hoc in tom. 5. ita 1. Ref. 24. §. Nota sexto. & in Refol. 124 à lin. 3.

2. RESOL. XLVI. pag. 154. in fine resol. hæc addantur: Notandum est etiam hic, quod sicut in excommunicatione datur paruitas materiæ, sic

etiam danda est in actionibus pro quibus irregularitas incurritur, & ideo ratione paruitas materiæ excusandus est ab incurfione irregularitatis, si quis recedat ut ascendat alterum gradum scale. Ita Henricus, *lib. 1. 4. c. 12. n. 7.* & post illum Villalobos in *sum. tom. 1. tract. 2. 1. diff. 27. num. 13.*

3. Sed ego puto in tali casu, & similibus non solum aliquem excusari, ab irregularitate ratione paruitatis materiæ, sed quia probabiliter soli illi sunt irregulares ex defectu lenitatis, qui cooperantur, nec tanquam ministri iustitiæ; ex quo fit, alios omnes qui cum non sint ministri iustitiæ, videntur aliquid facere, aut dicere, ex quo mors citius sequitur, non esse irregulares. Ita ego alibi cum Vasq. Turriano, Hurtado & me citato nouissimè hanc sententiam etiam Cælest. in *comp. Theol. mor. tr. 4. c. 5. q. 1.* docet

RESOL. XLVII.

An qui obtinuit licentiam absoluendi aliquem à casibus reservatis, in quos inciderat, & postea inueniat illum incidisse etiam in dictis casibus post licentiam obtentam, an inquam, possit illum absolueri? Et an peregrinus, qui habet casum reservatum in sua Diocesi, si non est reservatus eo in loco, vbi confiteatur, possit absolui ab omni eo, qui illum alius possit audire? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 109.

§. 1. Hæc casus frequenter potest accidere, & alibi respondeo cum Ioanne Præposito in *3. part. D. Thom. 9. q. 9. de reservatione casuum, dub. 3. n. 22.* vbi sic ait: Si Parocho petenti per literas potestatem absoluendi aliquem à casibus reservatis in quos inciderat, ea facultas concedatur, & pœnitens rursus incidat in similem casum antequam confiteatur, videtur etiam posse ab illo absolui, quia petitio & concessio tacite intelliguntur de similibus casibus, qui post illam concessionem clauibus bona fide subiiciuntur, quod etiam videtur verum, licet Parochus scripserit non esse periculum relapsus, quia eo non obitante concessio est absolute facta, & independenter ab eo quod non relaberetur, neque id adiciendo Parochus bona fide recepit Episcopum. Ita ille, qui etiam ibi notat, peregrinum habentem casum reservatum in sua diocesi, si non sit reservatus eo loco vbi confiteatur, posse absolui ab omni eo, qui illum alius possit audire; quod est notandum, ut ego alibi notavi, contra illos qui asserunt in tali casu Confessarium illum si non habeat potestatem absoluendi à casibus reservatis, non posse si prædictum absolueri; sed tunc recedas ab opinione affirmatiua.

RESOL. XLVIII.

An Confessarius vnius Episcopatus possit absolueri penitentem alterius Episcopatus à casibus reservatis? Et an hoc etiam procedat in Confessariis Regularibus, modo penitens hoc non efficiat in fraudem proprii ordinarij? Ex part. 3. tractat. 4. Refol. 102. aliis 103.

§. 1. DE hac quæstione alibi actum est, & ideo nunc breuiter dico quod negatiuam sententiam docent Bellocchius in *praxi Theol. mor. p. 1. q. 2. n. 24.* Floronus de *cas. referu. p. 1. cap. 4. §. 1. n. 5.* & Sotus in *4. dist. 18. q. 1. art. 4.* vide etiam Chapeauillam in *de cas. referu. p. 1. cap. 4. diff. 9.* Vgolinum de *potest. Episc. cap. 36. num. 3.* & alios.